

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

44

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-23-0

2003 11 10

9395458

BRNO 2003

280, -

PŘEHLED VÝZKUMŮ 44

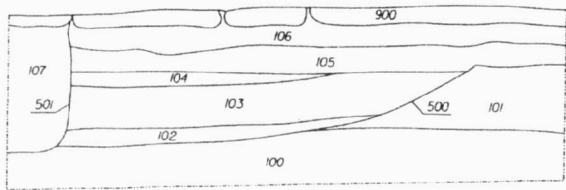
Vydává:	Archeologický ústav AV ČR Brno Královopolská 147, 612 00 Brno E-mail: infor@iabrno.cz
Odpovědný redaktor:	doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
Redakce a příprava pro tisk:	Ing. Petr Škrdla, PhD., Mgr. Balázs Komoróczy, PhDr. Lubomír Šebela, CSc., PhDr. Jiří Doležel, Dana Gregorová, Alice Del Maschio
Na titulním listě:	Středověký hrádek Vratěnin, okr. Znojmo. Foto: Miroslav Bálek
Tisk:	Bekros
Náklad:	350 ks

© 2003 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

Profil P1

Obr. 9. Jaroměřice n. R. – Žerotínova 18. Profil P1.
Jaroměřice n. R. – Žerotínova Str. 18. Profil P1.

cích předpokládat nejdříve po roce 1498 (doložena až k r. 1609), kdy se definitivně Jaroměřice změnily ze zástavního v alodní zboží. Pro stavebně historický vývoj města určující rozsáhlá přestavba města v 1. polovině 18. století za Questenberků se naší lokality nedotkla.

Vzhledem k charakteru zemních prací a jeho rozsahu probíhal terénní výzkum formou dohledu nad hloubením nové kanalizační přípojky.

Pod recentní dlažbou z betonových bloků a jejím podkladem (s.j. 0900 a 0106) byla zachycena vrstva novověkých terénních úprav (s.j. 0105). Ve většině výkopu byla již tato vrstva porušena četnými recentními výkopy pro inženýrské sítě (kanalizace, elektrika, vodovod) v takové míře, že neporušený starší terén zůstal pouze v západní části výkopu, tj. bezprostředně u objektu Žerotínova 18. Zde se pod zmíněnou novověkou planýrkou s.j. 0105 podařilo zachytit mírně zahluobený výkop 0500 s výplněmi 0102, 0103, 0104, dle nečetného keramického materiálu zařazený rámcově do období 13. století. Výkop byl zahluoben do půdního typu 0101, pod kterým bylo již jen písčito-jílovité podloží (s.j. 0100).

Výzkum v podstatě ověřil geologické poměry tak, jak byly předestřeny výše. Právěké či slovanské osídlení nebylo zaregistrováno. Na druhé straně však výzkum prokázal existenci osídlení ve 13. století, tedy ještě před první historickou zmínkou o Jaroměřicích.

Peter Kováčik, *Archäia Brno a.p.s.*

Literatura:

- Koštuřík, P. 1974: Archeologický výzkum sídliště kultury s moravskou malovanou keramikou u Jaroměřic nad Rokytnou, *Přehledy výzkumů 1973*, 18-20.
- Kovářík, J. 1975: Nové archeologické nálezy z okolí Jaroměřic nad Rokytnou, *Přehledy výzkumů 1974*, 92-93.
- Kovářík, J. 1978: Další nálezy pravěkého osídlení regionu horního toku Rokytné, *Přehledy výzkumů 1976*, 120-121.
- Kovářík, J. 1982: Terénní průzkum pravěkého osídlení na jihozápadní Moravě, *Přehledy výzkumů 1980*, 49-52.
- Kovářík, J. 1989: Zpráva o archeologických nálezech v roce 1986, *Přehledy výzkumů 1986*, 104-106.

Kuča, K. 2000: Města a městečka v Čechách na Moravě a ve Slezsku, Praha, II. díl.

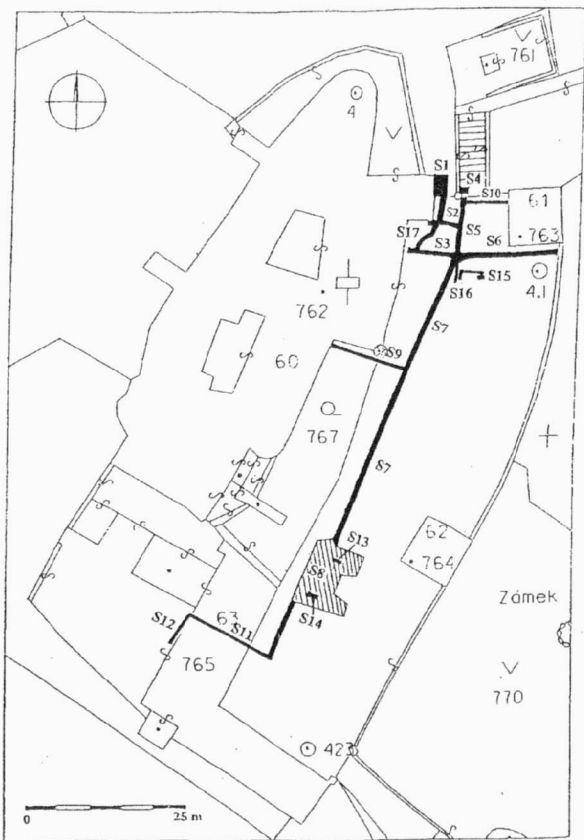
Resumé

Jaroměřice nad Rokytnou (Bez. Třebíč), Žerotínova Str. 18. Mittelalter, Neuzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

JAVORNÍK (okr. Jeseník)

Zámek Jánský Vrch. Vrcholný středověk, novověk. Hrad, zámek. Záchraný výzkum.

Podnětem provedení záchraného archeologického výzkumu v prostoru východního předhradí zámku byla finální etapa výstavby nové kanalizace, probíhající v říjnu až prosinci roku 2002 (obr. 10). Dokumentována a lokálně archeologicky zkoumána byla hlavní kanalizační stoka (S5, S7, S11), vedoucí ve směru sever-jih, o šířce kolem 1,10 m a hloubce cca 1,80 m a četné přípojky orientované ve směru východ-západ. V omezeném rozsahu a převážně v souvislosti s potřebami stavby proběhlo i několik menších plošných odkrytí a zjišťovacích sond (S8, S13-S16). Předběžně se dají lidské aktivity v prostoru předhradí rozdělit do několika hlavních chronologických horizontů:

Obr. 10. Javorník, zámek Jánský Vrch. Půdorysné zaměření zámku s vyznačením archeologických sond (S1-S17) na východním předhradí.

Javorník, Schloß Jánský Vrch. Grundrißvermessung des Schlosses mit bezeichneten archäologischen Sonden (S1-S17) auf der östlichen Vorburg.

Obr. 11. Javorník, zámek Jánký Vrch. Pohled na zámek Jánký Vrch a město Javorník od východu. Stavby na jihovýchodě označeny šipkou. Reprofoto podle originálu kresby F. B. Wernera z roku 1750 (podle Richterová – Kauerová – Peřinová 1995, 35-obr.1).

Javorník, Schloß Jánký Vrch. Ostansicht des Schlosses Jánký Vrch und der Stadt Javorník. Die Bauten im Südosten sind mit einem Pfeil bezeichnet. Reprofoto nach der Originalzeichnung von F.B. Werner aus dem Jahre 1750 (laut: Richterová – Kauerová – Peřinová 1995, 35 - Abb. 1).

1. období vrcholného středověku. Archeologický výzkum doložil fungování předhradí jako aktivní komunikační zóny během 14. a 15. století, kdy bylo využíváno především upravené skalní podloží. Jediným fortifikačním prvkem z tohoto období, který se podařilo zachytit, je šijový (?) příkop v blízkosti jihovýchodního nároží pokladny (S7). Mezi nejstarší známé stavby z areálu Jánského Vrchu se nově hlásí objevené torzo zděného nároží ze 14. století (S15, S16), dokumentované v délce 3,30 m, šířce 0,90 m, a destrukce dřevohlinité stavby v severní části předhradí (S5).

2. období rekonstrukce na přelomu 15. a 16. století. Velké změny biskupských přestavb se dotkly i předhradí, kde byl zasypan a maltovou krustou překryt šijový (?) příkop a do něj postaven samostatně stojící gotický sklep před palácem (Kašpárková – Peřinová – Vítek 1995, 199). Modernizace obranného systému hradu se v prostoru předhradí projevila výstavbou zděného ohrazení o šířce 1,40 m, zachyceného v severní (S1, S4) i jižní části (S8) zkoumané plochy. Východní průčelí nově zbudované branské budovy bylo v této době vysunuto minimálně o 2 m východním směrem a zřejmě scházelo i obranné schodiště na severu (S1). Výrazné stavební aktivity dokládají dorovnávkou terénu stavební sutí a odpadem, včetně nálezů střepiště z demolice kachlových kamen.

3. období novověku. V období novověku byl zaregistrován nárůst úrovně terénu navážkami prokládanými pochůznými úpravami štětů a valounových dlažeb. Výkopové linie překvapivě narušily na tři desítky zděných konstrukcí, z nichž nejzajímavější je plošně odkrytý několikafázový komplex zdív v jižní části předhradí (S8). S velkou pravděpodobností se jedná o součást staveb znázorněných na jihovýchodní straně areálu zámku na kresbách F. B. Wernera z poloviny 18. století (obr. 11).

Pavel Štělzar, Státní památkový ústav v Olomouci

Literatura:

- Kašpárková, S. – Peřinová, I. – Vítek, T. 1995: Stavební historie. In: Jánký Vrch, stavebně-historický průzkum hradu a zámku v Javorníku. svazek 4, Olomouc. 197-212.
- Kouřil, P. – Prix, D. – Wihoda, M. 2000: Hradý českého Slezska. Brno-Opava.
- Richterová, H. – Kauerová, V. – Peřinová, I. 1995: Ikonografie. In: Jánký Vrch, stavebně-historický průzkum hradu a zámku v Javorníku. svazek 1, Olomouc. 35-44.

Resumé

Javorník. Schloss Jánký Vrch (Kat. Javorník, Bez. Jeseník). Hochmittelalter, Neuzeit. Burg. Schloss. Rettungsgrabung.

KOJETICE (okr. Třebíč)

Hrad Sádek. Středověk, novověk. Záchraný výzkum.

Při provádění plynofikace na prvním nádvoří hradu Sádek bylo objeveno několik zlomků vrcholně středověké keramiky spolu s cihelnou venkovní dlaždicí 295x 210 x 46 mm a cihlou 265 x 140 x 66 mm, použitou na vyzdění vnitřní strany hradního příkopu. Výkop byl veden asi do hlouky 1 m a zčásti probíhal v linii již dříve narušenou inženýrskými sítěmi. V profílech nebyly patrné středověké vrstvy, pouze novodobé navážky, v nichž bylo nalezeno osm zlomků středověké keramiky, zařaditelných do 15.-16. století.

Petr Obžusta, ZMM Třebíč

Resumé

Kojetice (Bez. Třebíč). Burg Sádek. Mittelalter, Neuzeit. Rettungsgrabung.

KONICE (k. ú. Konice, okr. Prostějov)

„U Andělky“. Vrcholný středověk, novověk. Odpadní areál. Záchraný výzkum. Uložení: Muzeum Prostějovska.

V srpnu roku 2002 byl proveden záchraný archeologický výzkum na lokalitě Konice – most „U Andělky“, která se nachází na levém břehu potoka Jesenky 200 m JV od areálu kostela Narození P. Marie. Na listu 24-21-19 ZM 1 : 10 000 je nálezště určeno koordináty měřenými v mm od Z s. č. : J s. č. 195 : 180, 195 : 177, 198 : 177, 198 : 180.

Výzkumem bylo zjištěno, že koryto potoka sloužilo minimálně od poloviny 14. až do 20. století jako odpadní areál pro osídlení nacházející se v jeho těsné blízkosti. Z období vrcholného a pozdního středověku zde byly nalezeny vrstvy odpadu strusky a popela po železářské nebo kovářské výrobě doprovázené několika zlomky keramiky 2. poloviny 14. až přelomu 15. a 16. století.

V náplavových hlínách byla nalezena keramiky novověká. Do těchto horizontů byly též uloženy základy mladší kamenné stavby. Z přelomu 19. a 20. století pochází soubor typických zlomků keramiky a skla, dokládající existenci a provoz dosud fungujícího hostince.

Pavel Štělzar, Státní památkový ústav v Olomouci